

POLSKIE
TOWARZYSTWO
FENOMENOLOGICZNE

Polskie Towarzystwo Fenomenologiczne we współpracy z Instytutem Filozofii i Socjologii PAN

zapraszają do udziału w cyklicznym seminarium

Czytanie Arendt

Pierwsze spotkanie odbędzie się **8 marca (poniedziałek) 2021 r. o godz. 17.00 na platformie Zoom (szczegóły poniżej).**

Polskie Towarzystwo Fenomenologiczne oraz Instytut Filozofii i Socjologii PAN zapraszają na seminarium organizowane w ramach cyklu *Czytanie...*, które poświęcone jest studium dzieł przedstawicieli ruchu fenomenologicznego, jak również prac myślicieli inspirujących się fenomenologią oraz tych, którzy korzystali jedynie z fenomenologii jako metody badań. W semestrze letnim 2020/2021 proponujemy lekturę wybranych tekstów Hannah Arendt; seminarium poprowadzi dr hab. Marcin Moskaiewicz, prof. UM (Pracownia Filozofii Zdrowia Psychicznego, Uniwersytet Medyczny im. K. Marcinkowskiego w Poznaniu).

„W ramach seminarium omówione zostaną wybrane fragmenty ostatniego, niedokończonego dzieła Arendt *Życie umysłu*, na które składają się tomy poświęcone myśleniu oraz woli; substytutem ostatniego, nigdy nie napisanego, tomu dotyczącego władzy sądenia będą wydane pośmiertnie *Wykłady o filozofii politycznej Kanta*. Związki Arendt z fenomenologią nigdy nie były jednoznaczne; nieortodoksyjna fenomenologia przecina się u niej z radykalną

hermeneutyką oraz antropologią filozoficzną, całość zaś jest mocno zabarwiona politycznie – aktami interwencji w aktualne kwestie wspólnotowe.

Warto jednak zauważyć, że ulubione określenie samej Arendt na uprawianą przez nią dyscyplinę – „teoria polityki” – nie oznacza wcale nauki o polityce, lecz próbę wglądu w najbardziej pierwotne, temporalne uwarunkowania możliwości działania i dziejowości, fundujące dopiero podstawy takiej nauki. Analogicznie, ambicje „późnej” Arendt zrealizowane częściowo w *Życiu umysłu*, którego struktura luźno odzwierciedla krytykę rozumu przeprowadzoną przez Kanta, wykraczają poza historyczną egzegezę filozoficznych koncepcji myślenia, sądenia oraz woli i zmiernają do odsłonięcia fundamentów procesów umysłowych, które także okazują się temporalne.”

Marcin Moskalewicz

Lektury:

1. H. Arendt, *Życie umysłu*, tłum. H. Buczyńska-Garewicz, R. Piłat, B. Baran, Aletheia, Warszawa 2016.
Tekst oryginalny: H. Arendt, *The Life of the Mind*, Vol. I. *Thinking*, Vol. II. *Willing*, Harcourt, Inc., 1978.
2. H. Arendt, *Wykłady z filozofii politycznej Kanta*, tłum. M. Moskalewicz, R. Kuczyński, Fundacja im Augusta Hrabiego Cieszkowskiego, Warszawa 2012.
Tekst oryginalny: H. Arendt, *Lectures on Kant's Political Philosophy*, ed. R. Beiner, University of Chicago Press 1992.

Program seminarium:

1. H. Arendt, *Życie umysłu*, tłum. H. Buczyńska-Garewicz, R. Piłat, B. Baran, Aletheia, Warszawa 2016, *Myślenie*: paragrafy 1-5 (ss. 27-46); 9-11 (ss. 71-97).
[H. Arendt, *The Life of the Mind*, Vol. I. *Thinking*, Vol. II. *Willing*, Harcourt, Inc., 1978: *Thinking*:: paragrafy 1-5 (ss. 19-40); 9-11 (ss. 69-98)]
2. H. Arendt, *Życie umysłu*, tłum. H. Buczyńska-Garewicz, R. Piłat, B. Baran, Aletheia, Warszawa 2016, *Myślenie*: paragrafy 17-27 (ss. 156-201).
[H. Arendt, *The Life of the Mind*, Vol. I. *Thinking*, Vol. II. *Willing*, Harcourt, Inc., 1978: *Thinking*: paragrafy 17-21 (ss. 166-216)].
3. H. Arendt, *Życie umysłu*, tłum. H. Buczyńska-Garewicz, R. Piłat, B. Baran, Aletheia, Warszawa 2016, *Wola*: paragrafy 1-6 (ss. 211-251).

[H. Arendt, *The Life of the Mind*, Vol. I. *Thinking*, Vol. II. *Willing*, Harcourt, Inc., 1978: *Willing* Paragrafy 1-6 (ss. 11-51).]

4. H. Arendt, *Życie umysłu*, tłum. H. Buczyńska-Garewicz, R. Piłat, B. Baran, Aletheia, Warszawa 2016, *Wola*: paragrafy 10 (ss. 282-309); 12 (ss. 323-344).

[H. Arendt, *The Life of the Mind*, Vol. I. *Thinking*, Vol. II. *Willing*, Harcourt, Inc., 1978: *Willing*: paragrafy 10 (ss. 84-110); 12 (ss. 125-146).]

5. H. Arendt, *Życie umysłu*, tłum. H. Buczyńska-Garewicz, R. Piłat, B. Baran, Aletheia, Warszawa 2016, *Wola*: paragrafy 14-16 (ss. 354-411).

[H. Arendt, *The Life of the Mind*, Vol. I. *Thinking*, Vol. II. *Willing*, Harcourt, Inc., 1978: *Willing*: Paragrafy 14-16 (ss. 158-217).]

6. H. Arendt, *Wykłady z filozofii politycznej Kanta*, tłum. M. Moskalewicz, R. Kuczyński, Fundacja im Augusta Hrabiego Cieszkowskiego, Warszawa 2012, ss. 13-82.

[H. Arendt, *Lectures on Kant's Political Philosophy*, ed. R. Beiner, University of Chicago Press 1992. *Judgment*: sesje 1-7 (ss. 7-46).]

7. H. Arendt, *Wykłady z filozofii politycznej Kanta*, tłum. M. Moskalewicz, R. Kuczyński, Fundacja im Augusta Hrabiego Cieszkowskiego, Warszawa 2012, ss. 83-140.

[H. Arendt, *Lectures on Kant's Political Philosophy*, ed. R. Beiner, University of Chicago Press 1992. *Judgment*: sesje 8-13 (ss. 46-77)]

8. H. Arendt, *Wykłady z filozofii politycznej Kanta*, tłum. M. Moskalewicz, R. Kuczyński, Fundacja im Augusta Hrabiego Cieszkowskiego, Warszawa 2012, ss. 145-153.

[H. Arendt, *Lectures on Kant's Political Philosophy*, ed. R. Beiner, University of Chicago Press 1992. *Imagination* ss. 79-85]

Podczas pierwszego spotkania omawiać będziemy tekst wskazany w punkcie pierwszym.

Seminarium odbywa się w języku polskim, niemniej zachęcamy do lektury tekstów w oryginale.

Celem cyklicznego seminarium *Czytanie...* jest nie tylko popularyzacja fenomenologii, ale także próba integracji środowiska akademickiego i włączenie do prac młodych adeptów fenomenologii. Z tego powodu seminarium jest otwarte dla wszystkich zainteresowanych osób, zarówno dla studentów, doktorantów, jak i dla doświadczonych badaczy. Ze względu na pandemię, w trosce o zdrowie uczestników, zdecydowaliśmy się w tym roku na przeprowadzenie spotkań drogą online.

Udział w webinarze będzie możliwy dzięki rejestracji na czacie. W tym celu bardzo proszę o wysłanie najpóźniej do dnia **5 marca** maila z prośbą o wzięcie udziału w spotkaniu na adres: publicrelations@ifispan.edu.pl. W odpowiedzi uczestnik otrzyma link do rejestracji na platformie zoom oraz teksty Hannah Arendt.

Kontakt:

Dr hab. Daniel R. Sobota, prof. IFiS PAN

e-mail: dsobota@ifispan.waw.pl

tel. 502618470